

teatar

TOMISLAV ČADEŽ

KAFETARIJA Premijera u Dubrovniku

MARJAN NEJAŠMIĆ BANIĆ
ODGLUMIO JE ZA POVIJEST,
KAO DA DRUGIH NIJE BILO

Prezentnu ulogu, koja s vremenom postaje sve više usidrena, načinio je Hrvoje Sebastijan kao kafetijer Frane. Među ženskim ulogama, koje su ipak ponešto u drugom planu, najviše zapamtiš Mirej Stanić kao Zore, vlasnicu kartašnice. Lukrecija Marije Šegvić jest pomalo eterična karikatura

MIHAEL BARIŠIĆ/CROPIX

boljim glumačkim ansamblom u tadašnjoj Jugoslaviji te ga se ne može uspoređivati s ovim, za koji bih rekao da je ovdje - solidan. Uz Banića Nejašmića, najviše je dao Edi Jerdec kao trgovac Dživo. Njegov mizanscen nije toliko dojmljiv, ali jest potih funkcionalan, a privlači njegova ukočenost i fiksiranje pogleda neizlječivog koc-kara. Potmula opčinjenost gubitkom i neslomljiva nada u konačni dobitak. Dživo bježi sam od sebe, a još više od svoje supruge, koja je zapravo to i zaslužila svojom histeričnom podloženošću, u čemu bi i ona trebala biti komična, što Angela Bulum kao Blage donekle i jest.

Impozantna pojava

Teška je dubrovačka publika, osobito premijerna, te se nerado dala ovoj igri i pitanje je koliko bi predstava ostala na nogama da nema autentičnog Gospara Lukše. Mizanscen jest brz, pojačan scenskim pokretom, no ograničen je prostorom za igru, koji je plitak, a jako razvučen pa unatoč hitrini glumci ne stignu do kraja dinamično držati dijalog.

Naporno je igrati u kamenu i potrebno je u svaku gestu uložiti dodatnu energiju a da se ona javi takoreći prirodno. Još je, rekao bih, prezentnu ulogu, koja s vremenom postaje sve više usidrena, načinio Hrvoje Sebastijan kao kafetijer Frane. Među ženskim ulogama, koje su ipak ponešto u drugom planu, najviše zapamtiš Mirej Stanić kao Zore, vlasnicu kartašnice. Lukrecija Marije Šegvić jest pomalo eterična karikatura, a dalje od prvotne funkcije zavodnice iz prikrajka, s prozora, ne ide ni Srđana Šimunović kao Giselle. Lukrecijina odbjeglog supruga, lažnog grofa Karla, Antonio Agostini igra plastično, ali nekako odviše plastično. Njegova impozantna pojava nema, što se kaže, dramski luk, premda je otpočetak atraktivno zamišljena. Toni, Franov pomoćnik, korektna je pojava Bojana Beribake, no ne više od toga. Još Boris Matić lijepo igra sporednu ulogu Inspektora, a karnevalski duh predstave predstavljen je dvjema pomalo akrobatskim koreografijama četiri mlade plesačice i jednog plesača Plesnog studija Step 'n Jazz.

Kostimografkinja Ana Mikulić, koju često kritiziram, ovaj me put nije razočarala. Kostimi su primjereni i radnji i ambijentu, a i boje su bolje usklađene, još i u duhu likova skrojene materijali. Nenametljiva je i korisna glazbena kulisa Zarka Dragojevića, a scena Vesne Režić jest inteligentno "nevidljiva" te stvara dojam da taj prostor i inače tako izgleda i funkcionira.

Ukratko, solidna predstava i jedna senzacionalna uloga koja bi i ostale mogla povući da predstava zasluži dulji život. □

DUBROVAČKE LJETNE IGRE

Gospar Lukša Marjana Nejašmića Banića jest moguća osoba, a njegova igra čini je toliko plastičnom i živom da postaje klasična. Upravo tako, Marjan Nejašmić Banić jest kreirao ulogu za pamćenje i dostojan je nasljednik velikih glumaca što su "Kafetariju" učinili prije pedeset i više godina u režiji Tomislava Rađića. Gotovo bih mogao zaključiti da je aplauz na kraju ove 100-minutne režije Paola Tišljarića bio mali skandal sam po sebi ili predstava u predstavi. Gospar Lukša dočekan je ovacijama, jedini, kao da je iz posebne predstave. Još bih rekao da je nevjerojatno da jedan takav glumac, još Dubrovčanin, nikad dosad nije zaigrao na Dubrovačkim ljetnim igrama, a kao profesionalac je na sceni kakvih petnaest godina.

Prvu, dakle, priliku iskoristio je da bolje nije mogao. Njegov

Gospar Lukša slikovita je mediteranska pojava, bistar, narcisoidan, autentičan gospar iz Grada, kojemu je živjeti na Pločama isto kao da si u Konavlima, daleko, gotovo na rubu civilizacije. Cio je u jednom neprestanom tremoru, kako mu misli ne miruju tako se i tijelo pokreće.

Mimika lica ustreptala, koračići pomalo starački, no opet samo na prvu. Više je to figura lijenog, sredovječnog muškarca koji se namjerno pravi "tanji" nego što jest. On je gradski mikrofon, ali ne želi da se zna koliko je na to ponosan. Ponosan je zato što se zapravo ni s čim ne bavi, osim tobožnjim ispravljanjem tuđih mana. Istodobno je nezadrživo drzak i otmjeno suzdržan. Uvjerljiv jest i njegov scenski govor, izvorno urban, lišen rastezanja vokala, brz kakav jest i sa značenjima ovisnim o intonaciji. Jednako živo i pokretački igra, dakle, i kad je promatrač, kad replike začini sutnjom.

Ova "Kafetarija", treća na Dubrovačkim ljetnim Igrama od

1972., jest dakle uspjela, a koliko će trajati, to opet nitko ne zna. Prethodnu, iz 2016., u režiji Vinka Brešana, publika je s veseljem ispratila, no već nakon još jednog ljeta jest ugašena. Bijaše produkcijski složenija od ove, na još zahtjevnijoj lokaciji, ispred Sponze i na njoj. Možda joj je upravo to došlo glave - trebao si za nju zatoriti Stradun. Sad se igra ispred katedrale, čime se prijeći prolaz oko nje te izlazak na Peskariju, što se valjda može podnijeti.

Bitka s pizzerijom

Bilo kako bilo, igra se u Gradu i to je najvažnije. Bitka između Goldonija i pizzerija traje već, eto, desetljećima i nikad neće biti okončana. Ugostitelji smatraju da oni zarađuju, a da su predstave obično gluparanje i trošenje tuđeg novca, koje ih ometa u poslu i to se nikad neće promijeniti.

Paolo Tišljarić koristi u ovoj predstavi ansambl dubrovačkog Kazališta Marina Držića, kako bijaše i u izvornoj, Radićevoj režiji. Radić je raspolagao s možda naj-

Gotovo bih mogao zaključiti da je aplauz na kraju ove 100-minutne režije Paola Tišljarića bio mali skandal

Solidna predstava i jedna senzacionalna uloga koja bi mogla povući da predstava zasluži dulji život